

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

SAVIVALDYBĖSE ATLIKTO 2011 METŲ FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ APIBENDRINIMO ATASKAITA

2012 m. rugsėjo 18 d. Nr. AB-1
Vilnius

Audito rezultatų apibendrinimą parengė:
Rita Švedienė

Audito rezultatų apibendrinimas pradėtas 2011-06-12
Audito rezultatų apibendrinimas baigtas 2011-09-18

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	3
Ižanga	6
Audito rezultatų apibendrinimas	8
1. Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse poveikis	8
1.1. Pastarųjų metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis	8
1.2. 2011 metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis	8
2. Ataskaitose nustatytos klaidos	10
3. Teisės aktų pažeidimai naudojant valstybės lėšas ir turta	10
3.1. Specialiųjų tikslinių dotacijų naudojimas	11
3.1.1. Mokinio krepšeliui finansuoti	11
3.1.2. Valstybinėms funkcijoms atlikti	12
3.2. Kitų valstybės biudžeto lėšų naudojimas	13
3.2.1. Valstybės investicijų projektams finansuoti, prekėms ir paslaugoms įsigyti	13
3.2.2. Visuomenės sveikatos priežiūrai vykdyti	15
3.3. Valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, naudojimas	16
3.4. Kiti pastebėjimai	17
4. Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų priimti sprendimai ir audito rezultatai, perduoti kitoms valstybinėms institucijoms	19
5. Valstybės lėšų ir turto planavimo, naudojimo ir apskaitos problemos savivaldybėse	21
5.1. Dėl specialiųjų tikslinių dotacijų poreikio 2012 metams planavimo	21
5.2. Dėl viešųjų pirkimų įsigyjant nemokamo mokinių maitinimo paslaugas, mokymo reikmenis ir kitas prekes	22
5.3. Dėl atsiskaitymo už valstybės biudžeto lėšų, skirtų savivaldybėse vykdomai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai, naudojimą	23
5.4. Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus	23
5.5. Dėl kasinių išlaidų ir melioracijos įrenginių apskaitos	24
Priedai	26

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė 2012 m. gegužės mėnesį baigė devyniolikos Lietuvos Respublikos savivaldybių 2011-ųjų metų valstybės biudžeto lėšų, skirtų savivaldybėms, ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valstybinius finansinius (teisėtumo) auditus.

Savivaldybių audito tikslas – teisėtumo požiūriu įvertinti: valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2012 metams planavimą; 2011 metų finansinėse ataskaitose pateiktus duomenis apie specialiąsias tikslines dotacijas ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audito metu buvo vertinamos 2011 m. biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitos:

- Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. SB-1);
- Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. SB-2);
- Biudžeto išlaidų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. SB-3).

Audituotos 2011 metais įstatymu¹, Vyriausybės nutarimais² ir pagal finansavimo sutartis su valstybės institucijomis / įstaigomis savivaldybių gautos valstybės lėšos – 2 739,4 mln. Lt (iš jų 1 859,5 mln. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų) ir patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas 571,3 mln. Lt vertės valstybės turtas.

Valstybės kontrolė daugumos audituotų savivaldybių vidaus kontrolę naudojant valstybės biudžeto lėšas ir patikėjimo teise valdant, naudojant ir disponuojant valstybės turtu įvertino kaip patenkinamą, nes ne visais atvejais užtikrinta, kad valstybės turtas ir lėšos būtų valdomi vadovaujantis teisės aktais, o priimti sprendimai atitiktų teisėtumo ir patikimo finansų valdymo principus – būtų ekonomiškai, efektyvūs, rezultatyvūs ir skaidrūs.

Aštuoniolikai (95 proc.) audituotų savivaldybių dėl biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitų pareikšta besąlyginė nuomonė ir vienai - sąlyginė. Valstybiniai auditoriai Vilniaus miesto savivaldybės Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. SB-1) nurodytų 245,6 mln. Lt mokinio krepšelio kasinių išlaidų teisingumo negalėjo patvirtinti. Dėl to šiai savivaldybei buvo pareikšta sąlyginė nuomonė.

¹ Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2010-12-09 Nr. XI-1210 (2011-12-01 Nr. XI-1751 redakcija), 4 ir 5 priedėliai.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 2011-08-17 Nr. 960; 2011-10-12 Nr. 1200; 2011-10-19 Nr. 1207; 2011-12-14 Nr. 1446.

Atkreiptinas dėmesys, kad, 2010 metais viešajam sektoriui perėjus prie buhalterinės apskaitos tvarkymo kaupimo principu, savivaldybėse dar neišspręstos kompiuterizuotos buhalterinės apskaitos tvarkymo problemos. Vilniaus miesto savivaldybės biudžetinės įstaigos „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“ apskaitoje naudojama finansų valdymo ir apskaitos sistema neveikia patikimai, o tai turėjo įtakos jos biudžeto programų sąmatų vykdymo 2011 m. ataskaitose pateiktų duomenų teisingumui. Šiaulių ir Panevėžio miestų, Radviliškio, Kelmės ir Širvintų rajonų savivaldybėse kompiuterizuotos buhalterinės apskaitos tvarkymo sistemos diegiamos tik šiais metais.

Besąlyginė nuomonė dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir lėšų naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pareikšta aštuonioms, sąlyginė – vienuolikai (58 proc.) audituotų savivaldybių.

Pagrindinė priežastis, kodėl savivaldybėms buvo pareikšta sąlyginė nuomonė – Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai įgyvendinant investicijų projektus. Pasikeitus savivaldybių finansavimo tvarkai, šiems projektams įgyvendinti valstybės biudžeto lėšas savivaldybės gavo iš kuruojančių institucijų / įstaigų pagal sudarytas finansavimo sutartis.

Viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai nustatyti ne tik vykdant investicijų projektus, bet ir įsigyjant nemokamo mokinių maitinimo paslaugas. Savivaldybių švietimo įstaigos neturi reikiamos kvalifikacijos specialistų, kurie tinkamai organizuotų ir vykdytų viešuosius pirkimus ir / arba skirtingai supranta ir taiko nuostatas teisės aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus. Tokius pažeidimus nustatėme šešių savivaldybių 30-yje švietimo įstaigų. Kasmet kartojasi teisės aktų pažeidimai naudojant mokinio krepšeliui ir valstybinėms funkcijoms finansuoti skirtas valstybės lėšas ir turtą, o šiais metais nustatėme, kad savivaldybių administracijos nepakankamai kontroliavo, kaip naudojamos visuomenės sveikatos biurams sveikatos priežiūros veiklai vykdyti skirtos ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos. Pažeidžiant teisės aktų reikalavimus panaudota iš viso 504,6 tūkst. Lt, o 245 546,4 tūkst. Lt lėšų panaudojimo teisėtumo negalėjome patvirtinti.

Savivaldybės nepakankamai dėmesio skiria valstybės turto valdymui, nes nekontroliuoja, kad hidrotechnikos statinius nuomojančios ir hidroelektrines eksplotuojančios bendrovės mokėtų į valstybės biudžetą nuomos mokesčius.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo metu galiojantys įstatymai nesuteikia teisės valstybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų (elektros linijų) perduoti valdyti energetikos įmonėms neatlygintinai (panaudai). Energetikos įstatyme yra numatyta galimybė valstybei nuosavybės teise priklausančius bendrai naudojamus energetikos objektus perduoti energetikos įmonėms įstatymo nсутayta tvarka, tačiau šio įstatymo nuostatos įgyvendinamos gana lėtai. Tokia situacija kelia teisinių

problemų energetikos objektus patikėjimo teise valdančioms savivaldybėms, o valstybės turtas valdomas ne pačiu racionaliausiu ir efektyviausi būdu.

Vilniaus miesto, Širvintų, Ukmergės, Plungės, Telšių, Kelmės ir Radviliškio rajonų savivaldybėse nustačius reikšmingus teisės aktų pažeidimus, valstybės kontrolieriaus pavaduotojas priėmė sprendimus. Šių savivaldybių merams ir administracijų direktoriams sprendimais nurodyti reikšmingi teisės aktų pažeidimai, savivaldybių tarybos ir administracijų direktoriai įpareigoti pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, išieškoti savivaldybių įstaigoms padarytas žalas.

Apie valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse metu nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus buvo informuota Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra (Širvintų rajono savivaldybėje), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (Ukmergės savivaldybėje), Valstybinė tarnybinės etikos komisija (Vilniaus ir Klaipėdos miestų bei Telšių rajono savivaldybėse), Viešųjų pirkimų tarnyba (Vilniaus, Alytaus, Klaipėdos, Panevėžio ir Kauno miestų, Ukmergės, Širvintų, Radviliškio, Prienų, Telšių, Plungės, Kelmės rajonų bei Elektrėnų savivaldybėse) Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (Kauno, Telšių, Ukmergės, Mažeikių, Plungės ir Širvintų rajonų savivaldybėse), Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (Radviliškio savivaldybėje). Dėl kasinių išlaidų apskaitos ir melioracijos įrenginių apskaitos problemų buvo informuota Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Specialiųjų tyrimų tarnyba, paprašiusi Valstybės kontrolės pateikti audito dokumentus dėl nustatytų Telšių rajono savivaldybėje Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų, įgyvendinant investicijų projektus, pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl galimo piktnaudžiavimo atliekant viešuosius pirkimus.

Savivaldybėms dėl vidaus kontrolės tobulinimo ir audito metu nustatytų apskaitos ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo klaidų pateiktos 287 rekomendacijos, 60 proc. jų įgyvendinta audito metu, kitoms numatyti įgyvendinimo terminai.

IŽANGA

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse apibendrinimo ataskaitą parengėme siekdami susisteminti valstybinio audito metu nustatytas reikšmingas klaidas ir teisės aktų pažeidimus, kuriuos nurodėme savivaldybių valstybinio audito ataskaitose (žr. 1 priedą). Vertinome: valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų 2012 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu, biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitų 2011 metų duomenis; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Auditavome įstatymu³, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁴ ir pagal finansavimo sutartis su valstybės institucijomis / įstaigomis savivaldybių gautas 2 739,4 mln. Lt valstybės lėšas, iš jų – 1 859,5 mln. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų ir 879,9 mln. Lt kitas valstybės lėšas.

1 lentelė. 2011 m. audituotos valstybės lėšos, mln. Lt

Savivaldybėse audituotos valstybės lėšos	Audituotoms savivaldybėms patvirtinta	Patikslinta ⁵	Panaudojimas, mln. Lt				Grašinta nepanaudotų
			Gauta	Panaudota	Perskirstyta		
					suma	proc.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Valstybės lėšos, iš viso	x	x	2739,4	2708,2	1,4	0,05	29,1
Specialiosios tikslinės dotacijos⁶:	1866,1	1859,6	1859,5	1843,0	1,4	0,1	14,8*
Mokinio krepšeliui finansuoti	1265,6	1260,5	1260,7	1256,7	-	-	4,0
Valstybinėms funkcijoms atlikti ir kitoms funkcijoms bei programoms finansuoti	598,6	597,2	597,2	584,7	1,4	0,2	10,8*
Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti	1,9	1,9	1,6	1,6	-	-	-
Kitos valstybės lėšos⁷:	x	x	879,9	865,2	-	-	14,3**
Socialinei paramai, kompensacijoms mokėti	105,9	105,9	103,9	99,9	-	-	4,0
Socialinės paramos išmokoms, sveikatos priežiūrai ir kitoms vykdomoms programoms finansuoti	x	x	666,4	656,0	-	-	10,0
Investiciniams projektams finansuoti	x	x	109,6	109,3	-	-	0,3

* Valstybinėms funkcijoms atlikti ir kitoms funkcijoms bei programoms finansuoti skirtų 0,3 mln. Lt lėšų nepanaudojo ir negrašino į valstybės biudžetą Alytaus miesto savivaldybė, nes jos liko AB banko „Snoras“ sąskaitose.

** Socialinės paramos išmokoms, sveikatos priežiūrai ir kitoms vykdomoms programoms finansuoti skirtų iš viso 0,4 mln. Lt lėšų nepanaudojo ir negrašino į valstybės biudžetą Alytaus miesto (0,3 mln. Lt) ir Druskininkų (0,1 mln. Lt) savivaldybės, nes jos liko AB banko „Snoras“ sąskaitose.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

³ Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2010-12-09 Nr. XI-1210 (2011-12-01 Nr. XI-1751 redakcija), 4 ir 5 priedėliai.

⁴ Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimai: 2011-08-17 Nr. 960; 2011-10-12 Nr. 1200; 2011-10-19 Nr. 1207; 2011-12-14 Nr. 1446.

⁵ Duomenys pateikti įvertinus valstybės lėšų, skirtų audituotoms savivaldybėms, tikslinimus per 2011 m. (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo, švietimo ir mokslo, finansų ministrų įsakymai).

⁶ Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2010-12-09 Nr. XI-1210 (2011-12-01 Nr. XI-1751 redakcija), 4 ir 5 priedėliai.

⁷ Valstybės lėšos, skirtos savivaldybėms Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais 2011-08-17 Nr. 960, 2011-10-12 Nr. 1200, 2011-10-19 Nr. 1207, 2011-12-14 Nr. 1446; pagal sutartis, 2011 m. sudarytas su finansavimą teikiančiomis valstybės institucijomis / įstaigomis savivaldybių vykdomoms programoms ir valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti.

Audituotos savivaldybės 2011 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė, naudojo ir disponavo 571,3 mln. Lt vertės valstybės turtu.

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁸. Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad savivaldybių biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, kiekvienoje savivaldybėje atlikta išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse; tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra (kontrolės aplinkos tyrimas); ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamos ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros). Taip pat buvo vertinama, kaip audituojamas subjektas laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų, sutartinių įsipareigojimų ir kt. Įvertintas valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2012 metams poreikio planavimas teisėtumo požiūriu.

Vadovaujantis bendradarbiavimo susitarimais, Valstybės kontrolės pasirašytais su visų audituojamų savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis, metu naudojoms šių tarnybų atliktu:

- vidaus kontrolės vertinimu (Šiaulių ir Panevėžio miestų, Radviliškio ir Kelmės rajonų savivaldybėse);
- valstybės lėšų panaudojimo vertinimu mokinio krepšelio (Vilniaus miesto, Ukmergės ir Radviliškio rajonų savivaldybėse), viešųjų darbų (Vilniaus miesto savivaldybėje), socialinės paramos (Ukmergės rajono savivaldybėje), kelių priežiūros ir plėtros (Širvintų rajono ir Elektrėnų savivaldybėse) srityse.

Radviliškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nustatyti mokinio krepšelio lėšų panaudojimo reikšmingi pažeidimai turėjo įtakos valstybinio audito išvadoje pateiktai nuomonei dėl Radviliškio rajono savivaldybės valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

---

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

AUDITO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

1. Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse poveikis

1.1. Pastarųjų metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis

Savivaldybėms 2010 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu pateikėme 166 rekomendacijas, iš kurių 163, arba 98 proc., savivaldybės jau įgyvendino.

2010 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu Klaipėdos, Palangos miestų ir Akmenės rajono savivaldybėse nustačius reikšmingus įstatymų pažeidimus, 2011 metais valstybės kontrolieriaus pavaduotojas priėmė tris sprendimus, kuriais savivaldybių merams ir savivaldybių administracijos direktoriams nurodė valstybinio audito metu nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus, įpareigojo pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, gražinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas valstybės biudžeto lėšas.

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2011 metais priimti sprendimai buvo įgyvendinti ir į valstybės biudžetą gražinta 63,1 tūkst. Lt ne pagal paskirtį panaudotų lėšų.

2009 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu nustačius reikšmingus teisės aktų pažeidimus, valstybės kontrolierius ir jo pavaduotojas 2010 metais priėmė dešimt sprendimų, tris⁹ iš jų įstatymų nustatyta tvarka administraciniams teismams apskundė Šiaulių miesto, Kauno ir Vilniaus rajonų savivaldybės. Administraciniai teismai 2010–2011 m., išnagrinėję skundus, jų netenkino ir paliko galioti Valstybės kontrolės sprendimus.

Iš viso, vykdydamos 2010 metų sprendimus, Vilniaus miesto, Vilniaus rajono ir Šiaulių miesto savivaldybės iš 6 677,8 tūkst. Lt ne pagal paskirtį panaudotų dotacijos lėšų iki 2012 m. liepos 1 d. į valstybės biudžetą gražino 3 309,2 tūkst. Lt.

1.2. 2011 metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis

Savivaldybėms 2011 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu pateikėme 287 rekomendacijas:

- 123 dėl vidaus kontrolės (ir finansų valdymo) sistemos tobulinimo;
- 137 dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir kitų nustatytų trūkumų;
- 27 dėl nustatytų klaidų buhalterinėje apskaitoje ir biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitose.

⁹ Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimai: 2010-07-09 Nr. SP-21, 2010-07-10 Nr. SP-25 ir 2010-07-10 Nr. SP-27.

Audito metu savivaldybės įgyvendino 172 (60 proc.) rekomendacijas ir numatė kitų rekomendacijų įgyvendinimo terminus.

Savivaldybių tarybos, institucijų ir įstaigų vadovai, įgyvendindami audito metu pateiktas rekomendacijas, priėmė sprendimus, įdiegė priemones, skirtas ne tik tobulinti vidaus kontrolės sistemą ir finansų valdymą, bet ir laiku nustatyti ir ištaisyti klaidas, sumažinti jų atsiradimo tikimybę, taupyti valstybės biudžeto lėšas (žr. 4 priedą).

Savivaldybės, įgyvendindamos pateiktas rekomendacijas, iki biudžetinių metų pabaigos atstatė 1,8 tūkst. Lt pažeidžiant teisės aktus ir ne pagal paskirtį panaudotų valstybės lėšų, o 276,2 tūkst. Lt gražino į valstybės biudžetą, apskaitoje užregistravo 6 010,4 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Atstatytos ir gražintos į valstybės biudžetą lėšos, užregistruotas valstybės turtas, tūkst. Lt

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iki biudžetinių metų pabaigos atstatytos valstybės lėšos	Į valstybės biudžetą pervestos lėšos	Užregistruotas patikėjimo teise valdomas valstybės turtas
1.	Vilniaus miesto	–	8,6	–
2.	Ukmergės rajono	–	4,1	–
3.	Elektrėnų	–	7,5	–
4.	Širvintų rajono	–	8,8	–
5.	Klaipėdos miesto	1,8	17,5	4364,0
6.	Plungės rajono	–	22,8	–
7.	Mažeikių rajono	–	4,0	288,9
8.	Telšių rajono	–	11,1	22,2
9.	Kauno miesto	–	11,9	1270,0
10.	Kauno rajono	–	31,3	33,1
11.	Kėdainių rajono	–	–	–
12.	Marijampolės	–	–	–
13.	Alytaus miesto	–	–	27,6
14.	Druskininkų	–	–	–
15.	Prienų rajono	–	4,6	4,6
16.	Šiaulių miesto	–	126,8	–
17.	Panevėžio miesto	–	15,6	–
18.	Radviliškio rajono	–	0,8	–
19.	Kelmės rajono	–	0,8	–
	Iš viso	1,8	276,2	6010,4

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Savivaldybių administracijos užregistravo panaudos pagrindais valdomą valstybės turtą, iš viso 425 valstybinės žemės sklypus (Kauno rajono – 197, Plungės rajono – 48, Telšių rajono – 142, Alytaus miesto – 38), o Nekilnojamojo turto registre įregistravo patikėjimo teise į valstybės turtą (Mažeikių rajono – sandėlį, esantį Dargių k., Mažeikių r.).

Dauguma savivaldybių apskaitoje ir biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitose nustatytas klaidas ir neatitikimus ištaisė audito metu, todėl 95 procentams (18 iš 19 audituotų) jų

buvo pareikšta besąlyginė nuomonė apie biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitų parengimą ir pateikimą pagal tai reglamentuojančius teisės aktus (žr. 3 priedą).

Palyginę ankstesnių laikotarpių valstybinio audito rezultatus, nepastebėjome pažangos tobulinant Vilniaus miesto savivaldybės finansų valdymo sistemą, nes turėjome reikšmingų pastabų dėl 2011 m. biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitų parengimo. Todėl buvo pareikšta sąlyginė nuomonė (žr. 2 skyrių).

Sąlyginė nuomonė dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams buvo pareikšta vienuolikai (58 proc.) savivaldybių (žr. 3 priedą). Kaip ir praėjusiais metais, pagrindinė sąlyginės nuomonės dėl valstybės turto ir lėšų valdymo priežastis – Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų pažeidimai vykdant investicinius projektus, įsigyjant prekes ir paslaugas bei ne pagal paskirtį panaudotos valstybės lėšos (žr. 3 skyrių). Šiais metais pastebėjome Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių miestų, Marijampolės ir Kėdainių rajono savivaldybių pažangą valdant valstybės lėšas ir turtą.

2. Ataskaitose nustatytos klaidos

Aštuoniolikai audituotų savivaldybių dėl biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitų pareikšta besąlyginė nuomonė.

Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitose (formose Nr. SB-1) nurodytų 245 546,4 tūkst. Lt kasinių išlaidų teisingumo negalėjome patvirtinti, nes jos neatitiko apskaitos registru duomenų, ir nustatėme klaidų, kurių vertė 15,8 tūkst. Lt. Dėl minėtų ataskaitų savivaldybei buvo pareikšta sąlyginė nuomonė.

Klaidos biudžeto išlaidų vykdymo ataskaitose

Vilniaus miesto savivaldybėje negalėjome surinkti pakankamų ir tinkamų audito įrodymų savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitose (formose Nr. SB-1) nurodytų 245 546,4 tūkst. Lt (funkciniai kodai: 9.1.1.1, 9.1.2.1, 9.2.1.1, 9.2.2.1, 9.5.1.1) darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir darbdavių socialinės paramos kasinių išlaidų teisingumui pagrįsti, nes švietimo įstaigų, kurių apskaitą centralizuotai tvarko biudžetinė įstaiga „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“, ataskaitose nurodytos kasinės išlaidos neatitinka apskaitos registru duomenų.

Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. SB-1, funkcinis kodas 9.2.2.1) nurodytos 15,8 tūkst. Lt mažesnės darbo užmokesčio ir ta pačia suma didesnės socialinio draudimo įmokų kasinės išlaidos, nes Grigiškių vidurinė mokykla darbo užmokesčiui panaudotas išlaidas klaidingai nurodė kaip socialinio draudimo įmokų kasines išlaidas.

3. Teisės aktų pažeidimai naudojant valstybės lėšas ir turtą

Valstybinio audito metu savivaldybėse nustatyti teisės aktų pažeidimai (teisės aktai nurodyti valstybinio audito ataskaitose) naudojant valstybės lėšas ir turtą, detalai nurodyti valstybinio audito ataskaitose (žr. 1 priedą).

3.1. Specialiųjų tikslinių dotacijų naudojimas

3.1.1. Mokinio krepšeliui finansuoti

Vilniaus miesto savivaldybėje negalėjome įsitikinti, ar visos 245 546,4 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšos 2011 metais buvo panaudotos pagal paskirtį ir teisėtai. Keturiuose savivaldybėse nustatėme, kad 159,9 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų (61,1 tūkst. Lt Vilniaus miesto, 29,5 tūkst. Lt Kelmės rajono, 23,0 tūkst. Lt Prienų rajono ir 46,3 tūkst. Lt Radviliškio rajono) buvo panaudota pažeidžiant teisės aktų reikalavimus.

- Vilniaus miesto savivaldybėje negalėjome įvertinti, ar visos 245 546,4 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšos buvo panaudotos pagal paskirtį, t. y. tik darbuotojų, finansuojamų iš šių lėšų, darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms apmokėti, nes savivaldybės biudžetinė įstaiga „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“ netinkamai, pažeisdama Buhalterinės apskaitos įstatymą, tvarkė švietimo įstaigų apskaitą.

Mokinio krepšelio lėšų panaudojimo vertinimas įstaigoje „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“

Negalėjome nustatyti, ar gyventojų pajamų mokesčio, privalomojo sveikatos draudimo ir socialinio draudimo įmokos mokėtos tik už darbuotojus, finansuojamus iš mokinio krepšelio lėšų; negalėjome įvertinti, kurių švietimo įstaigų ir kokios išlaidų sumos buvo sumokėtos.

Pagal paraiškas gautas mokinio krepšelio lėšas neformaliojo švietimo įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms pervedus į kitas šios įstaigos banko sąskaitas ir nesant kasinių išlaidų registrų, negalėjome įsitikinti, ar šios lėšos panaudotos šių darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti.

Įstaiga pateikė netikslius švietimo įstaigų kreditinius įsiskolinimus, todėl negalėjome nustatyti, ar 2011 m. sausio mėn. pagal kiekvieną įstaigą teisingomis sumomis padengtas darbo užmokesčio, gyventojų pajamų mokesčio, socialinio draudimo įmokų 2010-12-31 kreditinis įsiskolinimas, ar mokinio krepšelio lėšos panaudotos tik mokinio krepšelio įsiskolinimams apmokėti.

- Vilniaus miesto savivaldybės biudžetinės įstaigos iš viso 61,1 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų panaudojo pažeisdamos teisės aktų reikalavimus: Gerosios vilties vidurinės mokyklos apskaitą tvarkanti biudžetinė įstaiga „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“ ir Žvėryno gimnazija pedagoginiams darbuotojams neteisėtai apskaičiavo ir sumokėjo 34,6 tūkst. Lt didesnę darbo užmokesčių ir 10,7 tūkst. Lt didesnes socialinio draudimo įmokas, iš viso 45,3 tūkst. Lt; Grigiškių vidurinė mokykla 15,8 tūkst. Lt viršijo išlaidų sąmatoje asignavimų valdytojo patvirtintus asignavimus darbo užmokesčiui.

- Kelmės rajono Pakražančio vidurinė mokykla valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšas mokinio krepšeliui finansuoti (29,5 tūkst. Lt) panaudojo neteisėtai atleisto ir teismo sprendimu grąžinto darbuotojo darbo užmokesčiui už priverstinės pravaikštos laiką ir kasmetines atostogas (suteiktas už priverstinės pravaikštos laikotarpį) sumokėti, taip šias lėšas panaudojo neefektyviai, nesilaikydama Biudžeto sandaros įstatymo.

Apie nustatytus dalykus informavome Kelmės rajono savivaldybės merą. Jis pateikė tarybai svarstyti klausimą dėl galimybės išieškoti mokyklai padarytą žalą.

▪ Prienų rajono savivaldybėje Prienų rajono apylinkės teismui pripažinus neteisėtu Jiezno gimnazijos darbuotojo atleidimą iš einamų pareigų, 23, 0 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų panaudota darbuotojo darbo užmokesčiui už priverstinės pravaikštos laiką sumokėti. Jiezno gimnazija, apmokėjusi už priverstinę pravaikštą, jai skirtas mokinio krepšelio lėšas panaudojo neefektyviai, nesilaikydama Biudžeto sandaros įstatymo. Dėl žalos išieškojimo iš kaltų asmenų savivaldybės taryba kreipėsi į teismą.

▪ Vykdydama 2011 m. birželio 30 d. bendradarbiavimo susitarimą su Valstybės kontrole Radviliškio rajono savivaldybėje mokinio krepšelio lėšų naudojimo audito procedūras atliko Radviliškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Tarnyba Radviliškio Lizdeikos gimnazijoje nustatė iš viso 30,5 tūkst. Lt darbuotojams permokėtą darbo užmokesį ir dėl neteisėto darbuotojo atleidimo įstaigai padarytą 15, 8 tūkst. Lt turtinę žalą. Savivaldybės merui buvo pateiktos rekomendacijos išieškoti žalą iš kaltų asmenų. Dėl nustatytų teisės aktų pažeidimų valstybinio audito išvadoje Radviliškio rajono savivaldybei pateikta sąlyginė nuomonė.

3.1.2. Valstybinėms funkcijoms atlikti

Nustatėme, kad dviejose audituotose savivaldybėse valstybinėms funkcijoms atlikti skirtos 46,7 tūkst. Lt lėšos buvo panaudotos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, reglamentuojančius šių lėšų naudojimą.

▪ Kauno rajono savivaldybės administracija metų pabaigoje 26,8 tūkst. Lt nepanaudotų specialiųjų tikslinių dotacijų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti negrąžino į savivaldybės biudžeto sąskaitą, o pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymą šias lėšas panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį – kitų valstybinių funkcijų išlaidoms padengti (socialinio draudimo įsiskolinimui dengti).

Be to, savivaldybės administracija pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymą, nes Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitas (formas Nr. 2) ir Biudžeto išlaidų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaitą (formą Nr. SB-3) sudarė ne pagal sąskaitų duomenis – ataskaitose nenurodė minėtų kasinių išlaidų.

▪ Ukmergės rajono savivaldybės administracija pažeidė Biudžeto sandaros įstatymą, nes iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų socialinių išmokų ir kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo administravimui, 19, 9 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų išmokėjo asmenims, kuriems socialinės paramos administravimo funkcijos nenumatytos.

Ukmergės rajono savivaldybė po valstybinio audito grąžino 19,9 tūkst. Lt į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas lėšas.

3.2. Kitų valstybės biudžeto lėšų naudojimas

3.2.1. Valstybės investicijų projektams finansuoti, prekėms ir paslaugoms įsigyti

Nuo 2012 metų pasikeitus savivaldybių finansavimo tvarkai, investicijų projektams įgyvendinti skirtos valstybės biudžeto lėšos numatytos kuruojančių institucijų / įstaigų asignavimuose. Šios įstaigos pagal su savivaldybėmis sudarytas finansavimo sutartis finansuoja jų vykdomus investicijų projektus.

Audituotose savivaldybėse įvertinę valstybės biudžeto lėšų, skirtų investiciniams projektams finansuoti, panaudojimo teisėtumą, nustatėme:

– Vilniaus ir Kauno miestų, Ukmergės, Širvintų, Radviliškio, Kelmės, Plungės, Telšių ir Prienų rajonų savivaldybių administracijos ir biudžetinės įstaigos šešiolika investicijų projektų vykdė pažeisdamos Viešųjų pirkimų įstatymą, nes pasirinko netinkamus pirkimo būdus, pirkimus vykdė nesilaikydamos skaidrumo principo, nenustatė kainodaros taisyklių, be viešųjų pirkimų procedūrų įsigijo papildomus statybos darbus ir naują įrangą, pakeitė pirkimo sąlygas, pirkimą suskaidė į dalis ir nesilaikė kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų viešiesiems pirkimams. Mažeikių ir Ukmergės rajonų savivaldybių administracijos, įgaliojusios kitas perkančiąsias organizacijas organizuoti viešuosius pirkimus, pačios nesudarė sutarčių su konkursų laimėtojais.

Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai vykdant investicinius projektus

Vilniaus miesto savivaldybėje Mykolo Biržiškos gimnazijos pastato rekonstravimo papildomi darbai įsigyti be viešųjų pirkimų procedūrų; sutarties sąlygos pakeistos negavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo. Karoliniškių ir „Minties“ gimnazijų pastatų rekonstravimo darbai įsigyti taikant netinkamus pirkimų būdus (įprastą komercinę praktiką ir mažos vertės pirkimus – apklausas) nepagrįstai suskaidžius darbų, atliekamų pagal tą patį investicinį projektą, pirkimus. Pastato socialiniam būstui Linksmojoje g. statybos darbų pirkimo dokumentuose pateikta informacija apie statybos darbų atlikimo terminus neatitiko skelbime nurodytų terminų; pirkimo sąlygos galėjo riboti tiekėjų konkurenciją; sudarytos išskirtinės sąlygos rangovui; netaikyti statybos rangos sutartyje numatyti delspinigiai už laiku neatliktus statybos darbus, pratęstas darbų atlikimo terminas; sutartyje nenumatytas fiksuotos sutarties kainos ar įkainių perskaičiavimas.

Ukmergės rajono savivaldybės Kultūros centro pastato rekonstrukcijos techninio projekto parengimo paslaugų sutarties priedu pakeista perkamų paslaugų apimtis, jų kaina nustatyta ne viešojo pirkimo būdu, sutartis pakeista be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo. Rekonstrukcijos I ir II etapų darbų sutartyse nenumatytos užsakovo rezervo naudojimo kainodaros taisyklės; sutarties sąlygos pakeistos negavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo; papildomi darbai už 422,5 tūkst. Lt įsigyti be viešųjų pirkimų procedūrų. Rekonstrukcijos III etapo darbai įsigyti taikant netinkamus pirkimo būdus (apklausas) nepagrįstai suskaidžius darbų pirkimus; nenumatytos užsakovo rezervo naudojimo kainodaros taisyklės; sutarties sąlygos pakeistos negavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo; papildomi darbai už 151,6 tūkst. Lt įsigyti be viešųjų pirkimų procedūrų. Be to, Kultūros centras 2007 m. sudarė sutartį dėl techninio projekto rengimo už 63 tūkst. Lt (be PVM) be savivaldybės administracijos suteiktų įgaliojimų. Savivaldybės administracija pirkimo sutartį privalėjo sudaryti pati.

Ukmergės Jono Basanavičiaus gimnazijos ir Ukmergės Užupio vidurinės mokyklos rekonstrukcijos darbai įsigyti taikant netinkamus pirkimo būdus (apklausas) nepagrįstai suskaidžius darbų pirkimus; sutartyse nenumatytos užsakovo rezervo naudojimo kainodaros taisyklės; sutarčių sąlygos pakeistos negavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo; papildomi darbai iš viso už 789,2 tūkst. Lt įsigyti be viešųjų pirkimų procedūrų.

Širvintų rajono savivaldybėje viešosios bibliotekos rekonstravimo ir kultūros centro modernizavimo techninio projekto parengimo paslaugų įsigijimo sutartyje numatyta galimybė ją keisti, įsigytos papildomos paslaugos už 85,0 tūkst. Lt be viešųjų pirkimų procedūrų, atliekant statybos darbų pirkimą taikytas netinkamas pirkimo būdas – apklausa, o statybos rangos sutartyje nenumatytos aiškios užsakovo rezervo kainodaros taisyklės ir įsigyta iš šio rezervo papildomų darbų už 41,6 tūkst. Lt be viešųjų pirkimų procedūrų.

Radviliškio rajono savivaldybė, vykdydama Radviliškio miesto stadiono bėgimo takų ir tribūnų rekonstravimą, darbų rangos sutartyje nenustatė užsakovo rezervo naudojimo kainodaros ir, neatlikusi jokių viešųjų pirkimų procedūrų, panaudojo 164,6 tūkst. Lt; neatlikusi jokių viešųjų pirkimų procedūrų įsigijo darbus už 263,6 tūkst. Lt; 546,5 tūkst. Lt vertės darbų įsigijo pasirinkusi netinkamą pirkimo būdą.

Kelmės rajono savivaldybė, vykdydama investicijų projektą „Viešosios įstaigos Kelmės ligoninės Kelmėje, Nepriklausomybės g. 2, centralizuotos sterilizacinės rekonstravimas ir įrangos atnaujinimas“ pasirinko netinkamą pirkimo būdą.

Plungės rajono savivaldybė, vykdydama Plungės r. savivaldybės viešosios bibliotekos pastato rekonstravimo ir M. Oginskio dvaro ansamblio laikrodinės-oranžerijos restauravimo ir pritaikymo bibliotekos reikmėms investicijų projektą, sudarė techninės priežiūros paslaugų sutartį, kuria pakeitė pirkimo dokumentuose nustatytas sąlygas, nustatė dviprasmiškas kainodaros taisykles. Vykdydama Kultūros centro pastato rekonstravimo investicijų projektą, statybos rangos sutartyje nenustatė kainos perskaičiavimo keičiantis mokesčiams ir kainodaros taisyklių užsakovo rezervui; pakeitė rangos sutartyje nustatytas pirkimo sąlygas, negavusi Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, ir netaikė viešųjų pirkimų procedūrų įsigydama statybos darbus už 871,9 tūkst. Lt.

Telšių rajono savivaldybė, vykdydama „Žemaitės“ dramos teatro, Telšių rajono savivaldybės kultūros centro ir Karolinos Pranauskaitės viešosios bibliotekos pastato avarinės būklės likvidavimo ir rekonstravimo investicijų projektą, statybos rangos sutartyje nenumatė kainos perskaičiavimo dėl bendro kainų lygio kitimo ir mokesčių pasikeitimo, nenustatė užsakovo rezervo kainodaros taisyklių, pakeitė sutarties sąlygas neturėdama Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo; netaikydama viešųjų pirkimų procedūrų už 1 641,3 tūkst. Lt įsigijo statybos darbus. Vykdydama Tryškių seniūnijos kultūros centro pastato rekonstravimo investicijų projektą pirkimo dokumentuose nepateikė privalomos informacijos, gavusi tiekėjo rašytinę pretenziją, nesustabdė pirkimo procedūrų; numatė galimybę keisti sutartį abiejų šalių susitarimu; sutartyje abstrakčiai ir neaiškiai nustatė statybos darbų kainos perskaičiavimo dėl kainų lygio kitimo taisykles, neaptarė kainos perskaičiavimo dėl mokesčių pasikeitimo; pakeitė sutarties sąlygas, neturėdama Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo ir netaikydama viešųjų pirkimų procedūrų už 581,5 tūkst. Lt įsigijo naujus statybos darbus.

Kauno miesto savivaldybės viešoji įstaiga Kauno „Ažuolo“ katalikiška vidurinė mokykla kiekvienais metais vykdydama viešojo pirkimo konkursus ir sudarydama statybos rangos sutartis dėl viešosios įstaigos „Ažuolo“ katalikiškos vidurinės mokyklos pastato rekonstravimo išskaidė bendrą investicijų projekto vertę į dalis; darbus įsigijo atlikusi netinkamus pirkimo būdus ir, neatlikusi viešojo pirkimo procedūrų, sudarė projektavimo paslaugų sutartį.

Prienų rajono savivaldybės administracija, vykdydama investicijų projektą „Prienų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Prienuose, Kauno g. 2A, modernizavimas“, įsigydama darbus pasirinko netinkamus pirkimo būdus ir nepagrįstai suskaidė darbų, atliekamų pagal tą patį techninį projektą, pirkimus.

Mažeikių rajono savivaldybės administracija įgaliojusi mokyklos vadovą organizuoti statybos ir remonto darbų viešąjį pirkimą, pati nesudarė sutarčių su konkurso laimėtoju. Sutartis sudarė įgaliojami perkančioji organizacija – mokykla, kuri pagal teisės aktus galėjo organizuoti pirkimus ir atlikti pirkimo procedūras tik iki pirkimo sutarties sudarymo.

– Negalėjome įvertinti, ar Ukmergės rajono savivaldybė už 2009 metų Kultūros centro III etapo rekonstrukcijos darbus 899,7 tūkst. Lt apmokėjo teisėtai ir teisingai pagal rangos sutartį, nes savivaldybės administracija nepateikė sutarties priedo (detaliųjų darbų sąmatų), todėl neturėjome galimybės palyginti atliktų darbų aktuose nurodytų darbų kiekių ir kainų su sutartyje numatytais. Be to, rangovui savivaldybė neteisėtai apmokėjo 110, 7 tūkst. Lt už neatliktus darbus, nes atliktų darbų aktuose nepagrįstai du kartus nurodyti tų pačių patalpų apdailos darbai ir 396,6 m² didesnis šiltintų sienų plotas.

– Plungės, Radviliškio ir Ukmergės rajonų savivaldybėse netinkamai parengus statybos darbų viešųjų pirkimų dokumentus ir sutartis su konkursų nugalėtojais bei nepasinaudojus galimybe perskaičiuoti darbų kainas arba atsisakius dalies paslaugų ir vėliau jas įsigijus brangiau, buvo sudarytos sąlygos valstybės lėšas naudoti neracionaliai ir neekonomiškai.

Sąlygos, kurios sudaromos valstybės lėšas naudoti neracionaliai ir neekonomiškai

Plungės rajono savivaldybės administracija, vykdydama Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato ir M. Oginskio dvaro ansamblio laikrodinės-oranžerijos rekonstrukcijos darbų viešąjį pirkimą, pirkimo dokumentuose nenurodė privalomos informacijos – perkamų prekių techninės specifikacijos, o statybos rangos sutartyje pateikė tik baldų, įrenginių kieki ir kainas. Dėl to administracija, atsiskaitydama su rangovu, neturės galimybės įsitikinti, kokių techninių savybių ir kokybės prekes privalo jai pateikti pagal sutarties sąlygas ir negalės pareikšti pretenzijų. Administracija, sudarydama rekonstrukcijos darbų vykdymo techninės priežiūros paslaugų pirkimo sutartį, pakeitė supaprastinto atviro konkurso sąlygas. Sutartyje nurodė, kad užsakovas apmoka 0,45 proc. atliktų darbų vertės, arba 35,6 tūkst. Lt su PVM, bet konkurso sąlygose numatė, kad pasiūlyme nurodytos kainos bus vertinamos procentais

nuo rekonstrukcijos darbų vertės. Sutartyje nustatyta konkreti kaina yra 8, 6 tūkst. Lt didesnė nei 0,45 proc. sudarytos rangos sutarties vertės, todėl tokios kainodaros taisyklės yra dviprasmiškos.

Radviliškio rajono savivaldybės Švietimo ir sporto paslaugų centras, įgyvendindamas investicijų projektą „Radviliškio miesto stadiono, Radvilų g. 8, Radviliškis, bėgimo takų ir tribūnų rekonstrukcija“, nepasinaudojo sutarties nuostata perskaičiuoti sutarties kainą dėl bendro kainų lygio pokyčio kiekvienų metų sausio 1 d. 2010 m. sausio 1 d. perskaičiavus neatliktų pagal sutartį statybos darbų kainą proporcingai statybos sąnaudų kainų indekso pokyčiui, sutarties kaina būtų mažesnė ir taip būtų buvę sutaupyta investiciniam projektui įgyvendinti skirtų lėšų.

Ukmergės rajono savivaldybės biudžetinei įstaigai Kultūros centrui 2008 m. atsisakius dalies projektavimo paslaugų, savivaldybės administracija vėliau jas įsigijo brangiau.

Apie savivaldybėse nustatytus Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus vykdant investicijų projektus informavome Viešųjų pirkimų tarnybą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

– 30 švietimo įstaigų (šešių savivaldybių) iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų socialinei paramai mokiniams (už įsigytus produktus ir mokinio reikmenis), įsigijo nemokamo mokinių maitinimo paslaugas, maisto produktus, mokymo reikmenis ir kitas prekes nesilaikydamos įstaigose patvirtintų Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių ir kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų viešiesiems pirkimams.

Reikalavimų viešiesiems pirkimams nesilaikymo atvejai įsigyjant prekes ir paslaugas

Mažeikių rajono savivaldybėje penkios biudžetinės įstaigos įsigijo maisto produktus, mokymo priemones ir kitas prekes, pažeisdamos Viešųjų pirkimų įstatymą, nes pirkimo-pardavimo sutartyse neįvardijo prekių, jų kainų ar kainodaros taisyklių, jų kiekio, nustatė neterminuotą sutarčių galiojimo laikotarpį arba numatė sąlygas sutarčiai tapti neterminuotai. Be to, viena savivaldybės biudžetinė įstaiga įsigijo judriojo ir fiksuoto telefono ryšio paslaugas be viešųjų pirkimų.

Telšių rajono savivaldybėje dvylika švietimo įstaigų mokinių maitinimo paslaugas 2007–2011 metais įsigijo netaikydamos viešųjų pirkimų procedūrų.

Trylika švietimo įstaigų (šešios Elektrėnų, trys Klaipėdos miesto, dvi Kelmės rajono ir dvi Ukmergės rajono savivaldybių), įsigydamos maitinimo paslaugas ir maisto produktus nemokamam mokinių maitinimui, nesilaikė viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Švietimo įstaigos apie nustatytus nemokamo mokinių maitinimo organizavimo trūkumus informuotos raštais, rekomenduota nutraukti sutartis pasibaigus jų terminams, atlikti naujus viešuosius maitinimo paslaugų, maisto produktų ir kitų prekių pirkimus laikantis teisės aktų reikalavimų.

3.2.2. Visuomenės sveikatos priežiūrai vykdyti

Vilniaus ir Klaipėdos miestų savivaldybių administracijos nepakankamai kontroliavo visuomenės sveikatos biurams sveikatos priežiūros veiklai vykdyti skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir neužtikrino, kad iš viso 256,4 tūkst. Lt biudžeto lėšos būtų panaudotos teisėtai, racionaliai ir pagal paskirtį.

Visuomenės sveikatos priežiūrai skirtų lėšų naudojimas

Vilniaus miesto visuomenės sveikatos biuras sveikatos priežiūros veiklai vykdyti skirtas 124,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšas panaudojo pažeisdamas teisės aktų reikalavimus, nes specialistams, skaitantiems paskaitas, darbo užmokesčių nustatė netaikydamos teisės aktų nuostatų. Be to, 127,8 tūkst. Lt šių lėšų biuras panaudojo ne pagal sutartyje nurodytą paskirtį – ne visuomenės sveikatos veikloms vykdyti.

Klaipėdos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras dalį sveikatos priežiūros veiklai vykdyti skirtas 4,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšas panaudojo ne pagal sutartyje nustatytą paskirtį, nes apmokėjo tokias paslaugas ar prekes, kurios nepriskirtinos nė vienai iš vykdytų veiklų.

Vilniaus miesto savivaldybės administracija nepakankamai kontroliavo, kaip naudojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų VšĮ Karoliniškių poliklinikai skirtos 50,0 tūkst. Lt lėšos visuomenės sveikatos programai „Krūtis vėžio prevencija Vilniaus mieste“ vykdyti.

VšĮ Karoliniškių poliklinika minėtas lėšas panaudojo neracionaliai ir neefektyviai, pažeisdama Biudžeto sandaros ir Viešųjų pirkimų įstatymus, nes be viešojo pirkimo procedūrų iš panaudos davėjo (viešosios įstaigos) įsigijo pagal panaudos sutartį naudojamo turto naudojimo ir priežiūros paslaugas už 42,2 tūkst. Lt ir neatliko visų lėšų naudojimo sutartyje numatytų mamografijų skaičiaus.

Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų naudojimas

VšĮ Karoliniškių poliklinikai viešoji įstaiga perdavė pagal panaudos sutartį neatlygintinai naudotis mobilųjį mamografijos kabinetą – automobilinę puspriekabę su mamografu ir kita medicinine įranga.

Poliklinikos pagal panaudos sutartį naudojamo mamografo techninės priežiūros išlaidos buvo didesnės negu kitų sveikatos įstaigų, kurios buvo atrinktos palyginimui. Iš viso poliklinika sumokėjo už šią paslaugą 6 000 Lt, o kitų sveikatos įstaigų naudojamų mamografų techninė priežiūra per metus joms kainavo iš viso apie 3 400 Lt (VšĮ Šeškinės poliklinikai – 3 460 Lt, VšĮ Panevėžio ligoninei – 3 460 Lt, VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninei – 3 480 Lt). Poliklinika 2011 metais panaudojo visas gautas 50,0 tūkst. Lt lėšas, tačiau neatliko visų lėšų naudojimo sutartyje nurodytų mamografijų skaičiaus. Vykdam visuomenės sveikatos programą „Krūtis vėžio prevencija Vilniaus mieste“ pagal sutarties sąlygas 2011 metais numatyta atlikti 1500 mamografijų, tačiau pagal šios programos veiklos ataskaitoje pateiktus duomenis buvo atliktos 1034 mamografijos (466 mažiau, nei nurodyta sutartyje).

VšĮ Karoliniškių poliklinika nustatyti teisės aktų pažeidimai pateikti Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų valstybinio audito ataskaitoje¹⁰.

3.3. Valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, naudojimas

Nustatėme atvejus, kai audituotos savivaldybės:

- Savo funkcijoms atlikti nenaudoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais perduoto valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausančio turto – energetikos objektų (elektros linijų, transformatorių ir kt., Kauno, Telšių, Ukmergės, Mažeikių, Plungės ir Širvintų rajonų). Šiuo valstybės turtu neatlygintinai naudojasi privačios energetikos bendrovės, nors Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas privačių energetikos bendrovių nepriskiria subjektams, kuriems gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti valstybės turtas. Todėl šios bendrovės negali neatlygintinai naudotis valstybės turtu.

Energetikos įstatyme numatyta, kad valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančias bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo, gali būti perduoti energetikos įmonėms už kainą, nustatomą pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus.

¹⁰ Prieiga per internetą http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

Kadangi savivaldybės valstybės turto (elektros linijų) nenaudoja savo funkcijoms atlikti, pasiūlėme savivaldybėms spręsti klausimą dėl šio turto perleidimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Apie audito metu nustatytus dalykus informavome Energetikos ministeriją.

- Kauno miesto savivaldybė pažeidė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą, nes 3 209,4 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės nekilnojamąjį turtą (pastatus ir kiemo statinius, esančius Kaune, Pilies g. 17) perdavė valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise savivaldybės biudžetinei įstaigai Kauno miesto muziejui, nors muziejus pagal šį įstatymą nepriskiriamas valstybės turto patikėtiniui.

- Kauno miesto savivaldybės administracija, pagal panaudos sutartį perdavusi patalpas Kauno valstybinei filharmonijai, neužtikrino tinkamos panaudos sutarties sąlygų vykdymo kontrolės, nes filharmonija patalpas naudojo ne tik savo veiklai vykdyti, bet ir pagal paslaugų sutartis perdavė jas naudotis tretiesiems asmenims – Kauno miesto simfoniniam orkestrui, pažeisdama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo reikalavimus. Patalpomis orkestras naudojosi pagal kiekvienam mėnesiui sudaromas paslaugų teikimo sutartis, mokėdamas Kauno valstybinei filharmonijai 3, 5 tūkst. Lt mėnesinį mokesį. Pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą tokios sutarčių sąlygos būdingos nuomos sutartims, kada nuompinigia už valstybės turto nuomą turi būti pervedami į valstybės biudžetą.

- Širvintų rajono savivaldybės administracija nesilaikė Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo įstatyme nustatytų valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo efektyvumo ir racionalumo principų, nes nekontroliavo, kad valstybės turtą (hidrotechnikos statinius) nuo 2001 m. nuomojančios privačios bendrovės mokėtų nuomos mokesčius. Į valstybės biudžetą bendrovės nesumokėjo 254,3 tūkst. Lt nuomos mokesčių.

Širvintų rajono savivaldybės administracija atsižvelgė į Valstybės kontrolės rekomendaciją ir ėmėsi priemonių dėl nesumokėtų nuomos mokesčių išieškojimo – pateikė teismui ieškinius.

Bendrovė, kuri iki 2008-12-02 nuomojosi Širvintų miesto žemės ūkio paskirties hidrotechnikos kompleksą, bankrutavo, todėl savivaldybė prarado galimybę išieškoti nesumokėtų nuomos mokesčių. Dėl to Valstybės kontrolė audito medžiagą dėl nesumokėtų hidrotechnikos statinių nuomos mokesčių ir valstybės biudžetui padarytos 73,9 tūkst. Lt žalos perdavė pagal kompetenciją įvertinti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai.

3.4. Kiti pastebėjimai

Apibendrinami savivaldybėse atlikto 2011 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatus, šioje ataskaitos dalyje nurodome kitus nustatytus dalykus, kurie neturėjo įtakos

valstybinio audito išvadose pareikštai nuomonei, tačiau dėl kurių savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams pateikėme siūlymus.

- Vilniaus miesto ir Mažeikių rajono savivaldybėse pastebėjome, kad švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui 2011 metams skirtų lėšų dalis panaudota darbo užmokesčiui už 2010 m. gruodžio mėnesį, o 2011 m. gruodžio 31 d. susidarė darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų kreditinis įsiskolinimas:

- Vilniaus miesto savivaldybėje pagal švietimo įstaigų ir centralizuotai apskaitą tvarkančios biudžetinės įstaigos pateiktus duomenis, mokinio krepšelio lėšų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų kreditinis įsiskolinimas buvo 12 368,1 tūkst. Lt. Tačiau, užuot jį dengusi, savivaldybė 2011 metais į valstybės biudžetą grąžino 3 043,1 tūkst. Lt nepanaudotų mokinio krepšelio lėšų. Savivaldybė dėl neefektyvaus finansų valdymo iki šiol neįgyvendino 2010–2011 metų valstybinių auditų metu teiktos Valstybės kontrolės rekomendacijos, kad darbo užmokesčiui skirtų mokinio krepšelio lėšų planavimo ir naudojimo sistema atitiktų teisės aktų nuostatas, pagal kurias asignavimai darbo užmokesčiui turėtų būti panaudojami tais biudžetiniais metais, kuriems jie skirti. Be to, savivaldybės švietimo įstaigos 2011 metais darbuotojams, finansuojamiems iš mokinio krepšelio lėšų, paskyrė ir išmokėjo 4 076,2 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų, nors metų pabaigoje įstaigose liko darbo užmokesčio kreditinis įsiskolinimas.

- Mažeikių rajono savivaldybėje buvo 259,7 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir 152,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų kreditinis įsiskolinimas.

Vilniaus miesto ir Mažeikių rajono savivaldybių administracijoms rekomendavome užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka biudžetinių metų, kuriems jie buvo skirti, darbo užmokesčiui mokėti.

- Vilniaus miesto savivaldybėje nustatėme, kad administracijos direktorius kai kuriems švietimo įstaigų vadovams tarnybinių atlyginimų koeficientus nustatė ne laiku, o kai kuriais atvejais atgaline data, nesilaikydamas Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos reikalavimų. Tokie sprendimai neužtikrina efektyvaus ir racionalaus mokinio krepšelio lėšų panaudojimo, nes darbo užmokestis įstaigų vadovams jau būna apskaičiuotas ir išmokėtas, o pasibaigus biudžetiniams metams perskaičiuoti 2011 metų darbo užmokestį nėra galimybės. Vilniaus miesto savivaldybės administracijai rekomendavome užtikrinti, kad būtų laiku nustatomi tarnybinio atlyginimo koeficientai švietimo įstaigų vadovams.

- Mažeikių rajono savivaldybėje trijų savivaldybės biudžetinių švietimo įstaigų vadovai nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. patvirtino pedagoginių darbuotojų tarifinius sąrašus, kuriuose kiekvieno darbuotojo etatą išskaidė dalimis pagal darbo užmokesčio išlaidų finansavimo šaltinius (savivaldybės biudžeto lėšas ir valstybės biudžeto tikslinę dotaciją mokinio krepšeliui finansuoti). Etato dalims vadovai nustatė skirtingų dydžių tarnybinių atlyginimų koeficientus: etato daliai, finansuojamai savivaldybės biudžeto

lėšomis – minimalius, o finansuojamai mokinio krepšelio valstybės biudžeto lėšomis – maksimalius. Savivaldybei pavaldžių švietimo įstaigų vadovai, nustatę pedagoginiams darbuotojams skirtingų dydžių tarnybinio atlyginimo koeficientus pagal finansavimo šaltinius etato dalims, pažeidė Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašą, nes tokia galimybė apraše nenumatyta. Mažeikių rajono savivaldybės švietimo įstaigoms rekomendavome nustatyti tarnybinio atlyginimo koeficientus, atitinkančius teisės aktų nuostatas.

4. Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų priimti sprendimai ir audito rezultatai, perduoti kitoms valstybinėms institucijoms

Parengus valstybinio audito ataskaitas dėl savivaldybėse nustatytų reikšmingų įstatymų pažeidimų, valstybės kontrolieriaus pavaduotojas priėmė septynis sprendimus: Vilniaus miesto, Širvintų, Kelmės, Plungės, Telšių, Radviliškio ir Ukmergės rajonų savivaldybėms, kuriais savivaldybių merams ir savivaldybių administracijų direktoriams nurodė nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus, įpareigojo pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, išieškoti biudžetinėms įstaigoms padarytas žalas (Ukmergės rajono savivaldybės administracijai 110,7 tūkst. Lt, Kelmės rajono Pakražančio vidurinei mokyklai 29, 5 tūkst. Lt, Vilniaus Žvėryno gimnazijai 17,0 tūkst. Lt), nustatė įpareigojimų įvykdymo ir informacijos apie jų įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminus (žr. ataskaitos 2 priedą).

Visuose sprendimuose dominuoja Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai vykdant investicijų projektus. Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas, išnagrinėjęs valstybinio audito ataskaitas ir dėl reikšmingų Viešųjų pirkimų įstatymo bei kitų teisės aktų pažeidimų priėmęs sprendimus, ne dėl visų padarytų pažeidimų galėjo įpareigoti audituojamųjų subjektų vadovus traukti pažeidimus padariusius asmenis tarnybos ar drausminėn atsakomybėn. Atsižvelgiant į pažeidimų padarymo laiką sprendimų priėmimo metu jau buvo pasibaigę asmenų patraukimo tarnybos ar drausminėn atsakomybėn senaties terminai, todėl dalyje sprendimų buvo apsiribota šiuos pažeidimus priskirti reikšmingiems teisės aktų pažeidimams, siekiant atkreipti dėmesį ne tik audituojamųjų subjektų, bet ir kitų savivaldybių ar valstybės įstaigų bei jų tarnautojų, kad jie atitinkamai įvertintų nurodytus pažeidimus– taip skatinamas teigiamas ir veiksmingas valstybinio audito poveikis visam viešajam valdymui.

Šiuo metu galiojantys teisės aktai valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, nustato skirtingus terminus tarnybos ar drausminėn atsakomybėn patraukti, kai nusižengimai nustatomi atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją).

Dėl audito metu nustatytų pažeidimų valstybės tarnautojams pagal Valstybės tarnybos įstatymą¹¹ tarnybinė nuobauda turi būti skiriama ne vėliau kaip per trejus metus nuo nusižengimo padarymo dienos, o biudžetinių įstaigų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pagal Darbo kodeksą¹² drausminė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per dvejus metus nuo pažeidimo padarymo dienos.

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Širvintų, Ukmergės ir Telšių rajonų savivaldybėse, rezultatai perduoti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai. Jos, įvertinusius audito medžiagą, pradėjo ikiteisminius tyrimus

Nustatyti reikšmingi dalykai, dėl kurių audito rezultatai perduoti teisėsaugos institucijoms

Širvintų rajono savivaldybės administracija nekontroliavo, kad privačios bendrovės, nuomojančios valstybei priklausančius Bartkuškio ir Širvintų miesto žemės ūkio paskirties hidrotechnikos kompleksus, mokėtų nuomos mokesčius. Už turto nuomą valstybės biudžetas negavo daugiau kaip 254 tūkst. Lt. Audito metu, atsižvelgdama į auditorių rekomendacijas, Širvintų rajono savivaldybė kreipėsi į teismą dėl nesumokėtų nuompinigių išieškojimo iš jai skolingų bendrovių. Vienai iš turtą nuomojusių bendrovių bankrutavus, savivaldybė prarado galimybę iš jos išieškoti nesumokėtą nuomos mokesį – beveik 74 tūkst. Lt, todėl informacija buvo perduota tirti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai. Dėl valstybei padarytos žalos, nustatytos atliekant auditą, Vilniaus miesto apylinkės prokuratūroje pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Ukmergės rajono savivaldybės administracija, įgyvendindama investicijų projektą „Ukmergės kultūros centro pastato Ukmergėje, Kauno g. 8, rekonstravimas, neteisėtai apmokėjo rangovui 110, 7 tūkst. Lt už neatliktus darbus, nes atliktų darbų aktuose nepagrįstai buvo du kartus nurodyti tų pačių patalpų apdailos darbai ir nurodytas 396,6 m² didesnis šiltintų sienų plotas, negu faktiškai buvo atlikta darbų. Auditoriai negalėjo įvertinti, ar 2009 m. už rekonstrukcijos darbus 899,7 tūkst. Lt buvo apmokėta pagal statybos rangos sutarties sąlygas, nes administracija nepateikė sutarties priedo (detalių darbų sąmatų), todėl nebuvo galimybės palyginti atliktų darbų aktuose nurodytų darbų kiekio ir kainų su sutartyje numatytais. Dėl galimo netinkamo pareigų atlikimo, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Telšių rajono savivaldybės administracija, vykdydama „Žemaitės“ dramos teatro, Telšių rajono savivaldybės kultūros centro ir Karolinos Praniauskaitės viešosios bibliotekos pastato avarinės būklės likvidavimo ir rekonstravimo ir Tryškių seniūnijos kultūros centro pastato rekonstravimo investicijų projektus, pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą. Sudarytose statybos rangos sutartyse nenustatytas arba neaiškiai nustatytas kainos perskaičiavimo, užsakovo rezervo kainodaros taisyklės; projektų vykdymo eigoje pakeistos sutarties sąlygos; netaikant viešųjų pirkimų procedūrų įsigyti statybos darbai iš viso už 2 222,8 tūkst. Lt. Dėl galimo piktnaudžiavimo vykdant šiuos projektus Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Šiaulių valdyba pradėjo ikiteisminį tyrimą.

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu informavome Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją apie galimus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo pažeidimus Klaipėdos ir Vilniaus miestų bei Telšių rajono savivaldybėse.

Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai perduota informacija

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro direktoriaus pavaduotojas, laikinai einantis direktoriaus pareigas, už papildomų funkcijų ir darbų vykdymą 2011 m. prie tarnybinio atlyginimo pasiskyrė priedus, Vilniaus miesto savivaldybės darželio-mokyklos „Vaivorykštė“ ir Gabrielės Petkevičaitės-Bitės suaugusiųjų mokymo centro direktoriai įsakymais savo sutuoktiniams skyrė priedus ir priemokas ir Telšių „Džiugo“ gimnazijos direktorius pasiskyrė sau papildomą darbo užmokestį, todėl Valstybė kontrolė raštu paprašė Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įvertinti, ar buvo pažeistas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pavedė įvertinti minėtų įstaigų vadovų elgesį Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui, Vilniaus miesto savivaldybės merui ir Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

Telšių rajono savivaldybės administracija nustatė, kad Telšių „Džiugo“ gimnazijos direktoriaus elgesys neatitiko Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų.

¹¹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (2010-05-13 Nr. X-811 redakcija), 30 str. 1 d.

¹² Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, patvirtintas 2002-06-04 įstatymu Nr. IX-926.

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu surinkta informacija apie nustatytus Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus perduota Viešųjų pirkimų tarnybai.

Viešųjų pirkimų tarnybai perduota informacija

Valstybinio audito metu nustatyti Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai:

- pirkimus suskaidžius į dalis, pasirinktas netinkamas pirkimo būdas, ir kiti nustatyti atvejai, kada perkančiųjų organizacijų pasirinkti pirkimo būdai neatitiko Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų (Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybės, Ukmergės, Radviliškio, Prienų ir Kelmės rajonų savivaldybės);
- vykdant statybos rangos ir kitas viešojo pirkimo sutartis buvo keičiamos sutarčių sąlygos, nesikreipiant į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl sutikimo šiems pakeitimams atlikti (Telšių, Ukmergės ir Plungės rajonų savivaldybės, Alytaus miesto savivaldybė);
- vykdant statybos rangos sutartis papildomi darbai buvo įsigyti netaikant viešojo pirkimo procedūrų (Širvintų, Ukmergės, Plungės, Telšių ir Radviliškio rajonų savivaldybės);
- pirkimo dokumentuose nurodė perkamų prekių (baldų ir įrenginių) techninės specifikacijos. todėl sudarė statybos rangos sutartį, kurioje nėra nurodytos planuojamų įsigyti už 270 960 Lt baldų ir įrenginių savybės, specifikacijos ar modeliai (Plungės rajono savivaldybė);
- pirkimo dokumentuose nustatė tokias pirkimo sąlygas, kurios galėjo apriboti tiekėjų konkurenciją, sudarė išskirtines sąlygas rangovui vykdyti sutartį (Vilniaus miesto savivaldybė);
- sudarytos mokinių maitinimo ir (ar) maisto produktų sutartys, nenustatant sutartyse kainos ar kainodaros taisyklių, be viešojo pirkimo procedūrų ar nustatant ilgesnius terminus, negu tai leidžia Viešųjų pirkimų įstatymas (Klaipėdos, Alytaus ir Panevėžio miestų savivaldybės, Elektrėnų, Mažeikių, Telšių, Kelmės, Prienų ir Ukmergės rajonų savivaldybės).

5. Valstybės lėšų ir turto planavimo, naudojimo ir apskaitos problemos savivaldybėse

5.1. Dėl specialiųjų tikslinių dotacijų poreikio 2012 metams planavimo

Valstybės kontrolė savivaldybėse kasmet nustato atvejus, kai savivaldybės pateikia nepagrįstą skaičiavimais arba didesnę valstybės lėšų poreikį, negu nustatyta metodikose.

Savivaldybės prireikus pateikia valstybės biudžeto lėšų savivaldybių biudžetams poreikio skaičiavimus kuruojančioms valstybės institucijoms / įstaigoms jų nustatytais terminais. Informacija apie lėšų 2012 metams poreikį turėjo būti parengta vadovaujantis šių institucijų patvirtintomis apskaičiavimo metodikomis, kad jos galėtų apskaičiuoti asignavimų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti poreikį.

▪ Audituojamose savivaldybėse įvertinę Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pateiktus socialinių išmokų ir kompensacijų 2012 metams poreikio skaičiavimus pastebėjome, kad dauguma audituotų savivaldybių šių lėšų poreikį planavo pagal susiklosčiusią praktiką, ne pagal tuo metu galiojusios metodikos nuostatas: bazinį lėšų dydį nustatė pagal einamųjų biudžetinių metų, o ne paskutinių 3 metų vidutinį metinį išlaidų dydį, nenumatė lėšų poreikio didėjimą lemiančių veiksnių arba jų nepagrindė skaičiavimais.

Atsižvelgiant į nustatytus dalykus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pasiūlėme įvertinti metodikos įgyvendinimo praktiką ir, prireikus, tikslinti metodikos nuostatas, reglamentuojančias

socialinių išmokų ir kompensacijų bazinio dydžio ir šių lėšų poreikio didėjimą lemiančių veiksnių nustatymą ir apskaičiavimą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atsižvelgdama į pateiktas rekomendacijas, socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. A1-131 patikslino metodiką.

▪ Audituojamose savivaldybėse įvertinę mokinio krepšelio lėšų planavimą, nustatėme, kad Švietimo ir mokslo ministerijai dauguma savivaldybių pateikė neteisingą – iš viso 817,6 tūkst. Lt didesnę šių lėšų poreikį nei priklausytų pagal metodikos nuostatas.

Neteisingo mokinio krepšelio lėšų planavimo 2012 m. pavyzdžiai

Panevėžio, Alytaus, Kauno miestų, Telšių, Kauno, Prienų, Kėdainių rajonų ir Marijampolės, Druskininkų, Elektrėnų savivaldybių mokyklos, kuriose yra jungtinės suaugusiųjų ir jaunimo klasės ir Kelmės, Radviliškio, Plungės rajonų ir Kauno, Vilniaus miestų savivaldybių mokyklos, kuriose yra jungtinės klasės nesumažino sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientų, kaip tai nustato metodikos 1 priede pateiktos lentelės 15 punktas. Perskaičiavę nustatėme, kad mokyklos, kuriose yra jaunimo ir suaugusiųjų jungtinės klasės, apskaičiavo 104,1 tūkst. Lt, o kitos mokyklos – 178,2 tūkst. Lt didesnę mokinio krepšelio lėšų poreikį.

Kauno rajono ir Vilniaus miesto savivaldybių ligoninių mokyklos neteisingai apskaičiavo vidutinį metinį mokinių skaičių, tuo nesivadovavo metodikos 17 punktu. Dėl to šios mokyklos apskaičiavo 56,1 tūkst. Lt didesnę mokinio krepšelio lėšų poreikį. Vilniaus miesto savivaldybės ligoninių mokyklos apskaičiavo mokinio krepšelio lėšų poreikį 11-12 klasėse besimokantiems mokiniams, nors pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. ISAK-132/V-36 patvirtintos Vaikų mokymo gydymo įstaigose tvarkos 6 punktą ir mokyklų nuostatus, šiose mokyklose vidurinis ugdymas nevykdomas. Perskaičiavus nustatyta, kad dėl šių priežasčių Vilniaus miesto savivaldybės ligoninių mokyklos apskaičiavo 245,2 tūkst. Lt didesnę mokinio krepšelio lėšų poreikį;

Klaipėdos rajono Lapių pagrindinė mokykla ir Šiaulių rajonų Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija pritaikė netinkamą sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientą, taigi nesivadovavo metodikos 1 priede pateiktos lentelės 3 ir 4 punktais. Dėl to šios mokyklos apskaičiavo 234,0 tūkst. Lt didesnę mokinio krepšelio lėšų poreikį.

Apie nustatytus metodikos nesilaikymo atvejus informavome savivaldybes ir Švietimo ir mokslo ministeriją, kuriai pasiūlėme tikslinti mokinio krepšelio lėšų poreikio 2012 metams duomenis. Ministerija informavo, kad atsižvelgė į pateiktas rekomendacijas.

5.2. Dėl viešųjų pirkimų įsigyjant nemokamo mokinių maitinimo paslaugas, mokymo reikmenis ir kitas prekes

Atlikdami nemokamo mokinių maitinimo paslaugų, mokymo reikmenų ir kitų prekių įsigijimo audito procedūras nustatėme teisės aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus, pažeidimus, kuriuos lėmė tai, kad švietimo įstaigos neturi reikiamos kvalifikacijos specialistų, kurie tinkamai organizuotų ir vykdytų viešuosius pirkimus ir / arba skirtingai supranta ir taiko teisės aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus, nuostatas. Tokius pažeidimus nustatėme iš viso trisdešimtyje švietimo įstaigų šešiose savivaldybėse (žr. 3.2.1 skirsnį).

Švietimo įstaigoms rekomendavome nutraukti netinkamas sutartis pasibaigus jų terminams, atlikti naujus viešuosius maitinimo paslaugų, maisto produktų ir kitų prekių pirkimus laikantis teisės aktų reikalavimų.

Savivaldybės administracijoms rekomendavome kontroliuoti, kad biudžetinės įstaigos įgyvendintų valstybinio audito metu pateiktas rekomendacijas ir užtikrinti, kad viešuosius pirkimus

vykdantys asmenys keltų kvalifikaciją arba savivaldybėse spręsti klausimą dėl maisto produktų mokinių nemokamam maitinimui įsigijimo centralizuotai.

5.3. Dėl atsiskaitymo už valstybės biudžeto lėšų, skirtų savivaldybėse vykdomai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai, naudojimą

Audito metu negalėjome įsitikinti, kad Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių ir Klaipėdos miestų savivaldybių visuomenės sveikatos biurai teisingai, Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka, atsiskaitė už sveikatos priežiūros veiklai vykdyti panaudotas lėšas. Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūrai panaudojo: Vilniaus miesto – 705, 9 tūkst. Lt; Panevėžio miesto – 141, 8 tūkst. Lt; Šiaulių miesto – 158,8 tūkst. Lt; Klaipėdos miesto – 231,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Audito metu biurai nepateikė apskaitos ar kitų dokumentų, kuriuose išlaidos būtų detalizuotos pagal veiklas, todėl neaišku, kokiais duomenimis remiantis Sveikatos apsaugos ministerijai pateikta informacija apie panaudotas išlaidas kiekvienai veiklai.

Apie nustatytus trūkumus atsiskaitant už visuomenės sveikatos priežiūros veiklai skirtų lėšų panaudojimą informuotos savivaldybių administracijos ir visuomenės sveikatos biurai, nustatyti dalykai pateikti Sveikatos apsaugos ministerijos valstybinio audito ataskaitoje¹³.

5.4. Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus

Valstybinio audito metu pastebėjome, kad kai kuriose savivaldybėse dar neišspręstos kompiuterizuotos buhalterinės apskaitos tvarkymo ir kitos problemos:

– Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje ir biudžetinėje įstaigoje „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“ naudojama finansų valdymo ir apskaitos sistema (FVAS). Kitos savivaldybės įstaigos apskaitą tvarko savarankiškai. Biudžetinėje įstaigoje „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“ FVAS veikia nepatikimai – apskaitos duomenys buvo tikslinami 2011 metų eigoje ir pasibaigus finansiniams metams, tačiau ir po patikslinimų apskaitos duomenys nesutapo su finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis (kasinėmis išlaidomis). Pažymėtina, kad savivaldybės administracija 2011 metais nepateikė Finansų ministerijai 2011 metų tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių ir iki audito pabaigos nebuvo sudariusi 2011 m. metinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių.

¹³ Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

– Alytaus miesto ir Marijampolės savivaldybių administracijos iki 2012 m. birželio mėn. nepatvirtos Apskaitos politikos (apskaitos vadovo), tvarkos aprašų. Šių savivaldybių administracijos informavo, kad visi tvarkos aprašai bus patvirtinti iki 2012 metų pabaigos.

– Telšių rajono savivaldybės administracija ir pavaldžios įstaigos apskaitą tvarko pagal VSAFAS nuo 2010 m., tačiau kompiuterizuota apskaitos programa įdiegta tik 2011 m. liepos mėn. Kadangi savivaldybės administracija nespėjo visų duomenų perkelti į kompiuterinę apskaitos programą, 2011 m. konsoliduotasis savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinys iki audito pabaigos nebuvo sudarytas.

– Mažeikių rajono savivaldybės pavaldžios biudžetinės įstaigos apskaitą tvarko pagal VSAFAS nuo 2010 m., o savivaldybės administracijoje 2011 metų apskaita pagal VSAFAS nebaigta tvarkyti, nes iki šiol nesukurtos ir nepatvirtintos reikiamos metodinės (apskaitos politika) ir neįdiegtos techninės (buhalterinės apskaitos informacinė sistema) priemonės, todėl 2011 m. konsoliduotasis savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinys iki audito pabaigos nebuvo sudarytas.

– Šiaulių ir Panevėžio miestų, Radviliškio, Kelmės ir Širvintų rajonų savivaldybėse šiuo metu diegiamos kompiuterizuotos apskaitos sistemos.

Savivaldybių administracijoms rekomendavome patvirtinti reikalingas apskaitos tvarkymui metodines priemones ir užtikrinti, kad buhalterinės apskaitos ir ataskaitų duomenys būtų tikslūs, patikimi ir teisingi.

5.5. Dėl kasinių išlaidų ir melioracijos įrenginių apskaitos

2011 m. viešojo sektoriaus subjektai, tvarkydami apskaitą, vadovaujasi viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais. Įsigaliojus standartams ir nuo 2011 m. sausio 19 d. panaikinus Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles, naujos valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo apskaitos taisyklės nebuvo patvirtintos.

Tokia situacija kelia neaiškumų savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo apskaitoje, nes kasinių išlaidų apskaitos netvarkant pagal kiekvieną iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų atliekamą valstybinę (perduotą savivaldybėms) funkciją ir mokinio krepšelį, buhalterinė apskaita tampa nepalyginama, neišsami vidaus ir išorės vartotojams, o savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai negali objektyviai pagrįsti, kokios išlaidos buvo padarytos iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų, ar dotacijos lėšos buvo panaudotos pagal paskirtį.

Valstybės kontrolės nuomone, būtų tikslinga, kad ir toliau savivaldybių biudžetinės įstaigos apskaitos registruose tvarkytų kasinių išlaidų apskaitą pagal kiekvieną iš valstybės biudžeto

specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų atliekamą valstybinę funkciją ir mokinio krepšelį. Ši nuostata turėtų būti numatyta teisės aktuose.

Audito metu nustatėme, kad melioracijos įrenginių apskaita savivaldybėse tvarkoma ne pagal turto vienetus, kaip numato 12-asis VSAFAS. Pagal savivaldybių ir VĮ Valstybės žemės fondo sudarytas paslaugų teikimo sutartis fondas teikia melioruotos žemės ir melioracijos įrenginių kompiuterinės apskaitos duomenis, o jie sugrupuoti ne pagal turto vienetus, o pagal turto rūšis. Apie nustatytus kasinių išlaidų apskaitos reglamentavimo ir melioracijos įrenginių apskaitos trūkumus informavome Finansų ministeriją, paprašėme įvertinti nustatytus dalykus ir pateikti nuomonę.

3-iojo audito departamento direktorė

Regina Rudokienė

PRIEDAI

Savivaldybėse atlikto 2011 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
1 priedas

Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos ir išvados¹⁴

Eil. Nr.	Subjektas	Valstybinio audito ataskaita	Valstybinio audito išvada
1	2	3	4
1.	Vilniaus miesto savivaldybė	2012-05-28 Nr. FA-P-34-2-22	2012-05-28 Nr. 9-20
2.	Ukmergės rajono savivaldybė	2012-05-23 Nr. FA-P-34-3-11	2012-05-23 Nr. 9-9
3.	Elektrėnų savivaldybė	2012-05-21 Nr. FA-P-34-5-9	2012-05-21 Nr. 9-7
4.	Širvintų rajono savivaldybė	2012-05-21 Nr. FA-P-34-4-8	2012-05-21 Nr. 9-6
5.	Klaipėdos miesto savivaldybė	2012-05-25 Nr. FA-P-35-1-14	2012-05-25 Nr. 9-12
6.	Plungės rajono savivaldybė	2012-05-24 Nr. FA-P-35-3-12	2012-05-24 Nr. 9-10
7.	Mažeikių rajono savivaldybė	2012-05-25 Nr. FA-P-35-2-15	2012-05-25 Nr. 9-13
8.	Telšių rajono savivaldybė	2012-05-28 Nr. FA-P-35-4-18	2012-05-28 Nr. 9-16
9.	Kauno miesto savivaldybė	2012-05-28 Nr. FA-P-31-1-19	2012-05-28 Nr. 9-17
10.	Kauno rajono savivaldybė	2012-05-28 Nr. FA-P-31-2-20	2012-05-28 Nr. 9-18
11.	Kėdainių rajono savivaldybė	2012-05-18 Nr. FA-P-31-5-4	2012-05-18 Nr. 9-2
12.	Marijampolės savivaldybė	2012-05-18 Nr. FA-P-31-4-6	2012-05-18 Nr. 9-4
13.	Alytaus miesto savivaldybė	2012-05-21 Nr. FA-P-31-3-7	2012-05-21 Nr. 9-5
14.	Druskininkų savivaldybė	2012-05-18 Nr. FA-P-31-6-5	2012-05-18 Nr. 9-3
15.	Prienų rajono savivaldybė	2012-05-24 Nr. FA-P-31-7-13	2012-05-24 Nr. 9-11
16.	Šiaulių miesto savivaldybė	2012-05-21 Nr. FA-P-33-1-10	2012-05-21 Nr. 9-8
17.	Panevėžio miesto savivaldybė	2012-05-25 Nr. FA-P-33-4-16	2012-05-25 Nr. 9-14
18.	Radviliškio rajono savivaldybė	2012-05-29 Nr. FA-P-33-3-23	2012-05-29 Nr. 9-21
19.	Kelmės rajono savivaldybė	2012-05-25 Nr. FA-P-33-2-17	2012-05-25 Nr. 9-15

¹⁴ Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

Savivaldybėse atlikto 2011 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
2 priedas

**Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio
(teisėtumo) audito ataskaitas priimti sprendimai¹⁵**

Eil. Nr.	Audito subjektas	Sprendimas	Data ir numeris
1	2	3	4
1.	Vilniaus miesto savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Vilniaus miesto savivaldybėje“	2012-06-21 Nr. SP-9
2.	Ukmergės rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Ukmergės rajono savivaldybėje“	2012-06-21 Nr. SP-8
3.	Širvintų rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Širvintų rajono savivaldybėje“	2012-06-04 Nr. SP-3
4.	Plungės rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Plungės rajono savivaldybėje“	2012-06-15 Nr. SP-7
5.	Telšių rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Telšių rajono savivaldybėje“	2012-06-14 Nr. SP-6
6.	Radviliškio rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Radviliškio rajono savivaldybėje“	2012-06-14 Nr. SP-5
7.	Kelmės rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Kelmės rajono savivaldybėje“	2012-06-14 Nr. SP-4

¹⁵ Prieiga per internetą http://vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=6

Savivaldybėse atlikto 2011 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
3 priedas

Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito išvadose pareikšta nuomonė

Eil. Nr.	Savivaldybė	Audito išvados				
		Atliktas auditas, metai	Finansinė dalis	Teisėtumo dalis	2011 m.	
Finansinė dalis	Teisėtumo dalis					
1.	Vilniaus miesto	2010	B	S	S	S
2.	Ukmergės rajono	2006	B	S	B	S
3.	Elektrėnų	2006	B	B	B	B
4.	Širvintų rajono	2007	B	S	B	S
5.	Klaipėdos miesto	2010	B	S	B	B
6.	Plungės rajono	2006	B	B	B	S
7.	Mažeikių rajono	2005	S	S	B	S
8.	Telšių rajono	2006	B	B	B	S
9.	Kauno miesto	2010	B	S	B	S
10.	Kėdainių rajono	2010	B	S	B	B
11.	Kauno rajono	2010	B	S	B	S
12.	Marijampolės	2010	B	S	B	B
13.	Alytaus miesto	2010	B	B	B	B
14.	Druskininkų	2006	S	S	B	B
15.	Prienų rajono	2006	B	B	B	S
16.	Šiaulių miesto	2010	B	S	B	B
17.	Panevėžio miesto	2010	S	S	B	B
18.	Radviliškio rajono	2008	B	S	B	S
19.	Kelmės rajono	2008	S	S	B	S
Audito nuomonė: B – besąlyginė; S – sąlyginė.						

Savivaldybėse atlikto 2011 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
4 priedas

Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas

Savivaldybių tarybos priėmė sprendimus, kuriais:

- patvirtino tvarkas, reglamentuojančias socialinės paramos gyventojams teikimą, tvarkose nustatė paslaugų teikėjų atsakomybę ir kontrolę (Kėdainių, Mažeikių ir Prienų rajonų),
  - patvirtino arba patikslino biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkas (Druskininkų ir Marijampolės), patikslino strateginį veiklos planą (Alytaus miesto) ir asignavimus įstaigoms (Druskininkų savivaldybė);
  - perdavė valstybės turtą biudžetinėms įstaigoms valdyti panaudos teisėmis (Kėdainių, Prienų, Telšių, Mažeikių rajonų, Druskininkų ir Elektrėnų), patikslino turto panaudos sutarčių terminus (Kauno, Prienų, Širvintų rajonų).
- Prienų rajono savivaldybės taryba nusprendė kreiptis į teismą dėl padarytos žalos, atsiradusios išnagrinėjus civilines bylas dėl neteisėto darbo sutarties nutraukimo, išieškojimo iš kaltų asmenų.

Savivaldybių administracijų direktoriai priėmė sprendimus, kuriais:

- sustiprino vidaus kontrolės procedūras valdant valstybės lėšas ir turtą, patvirtino socialinės paramos lėšų apskaičiavimo ir naudojimo tvarkas ir paskyrė už tai atsakingus asmenis (Kauno, Kėdainių ir Plungės rajonų), patvirtino arba patikslino Finansų kontrolės taisykles (Kauno, Telšių rajonų, Marijampolės), patvirtino savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašą (Druskininkų) ir apskaitos vadovus (Prienų rajono), sudarė lėšų naudojimo sutartis su viešosiomis švietimo įstaigomis arba su kompensacijas gyventojams apskaičiuojančiomis įmonėmis (Marijampolės ir Telšių rajono);
- paskirstė lėšas mokinių nemokamam maitinimui organizuoti švietimo įstaigoms ir patvirtino šių lėšų programų sąmatas (Marijampolės ir Druskininkų), patikslino lėšų poreikį mokinio krepšeliui finansuoti 2012 metams (Telšių rajono); pradėjo organizuoti visuomenei naudingus darbus pinigine socialiai remtiniams asmenims ir pasirašė sutartis su skaičiuojančiomis kompensacijas daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijomis (Alytaus miesto);
- pavedė atsakingiems darbuotojams sutvarkyti valstybės turto apskaitą.

Savivaldybių įstaigų vadovai priėmė sprendimus, kuriais:

- patikslino Finansų kontrolės taisyklių nuostatas (Kauno miesto 4 biudžetinės įstaigos), Supaprastintų viešųjų pirkimų taisykles (Kauno miesto 4 biudžetinės įstaigos, Elektrėnų biudžetinė įstaiga), mokinių duomenis Mokinių registre (Vilniaus miesto švietimo įstaigos), apskaitos politiką (Klaipėdos miesto biudžetinė įstaiga);
- paskyrė asmenis, atsakingus už lėšų naudojimo kontrolę (Kauno miesto biudžetinė ir viešoji įstaigos, Alytaus miesto švietimo įstaiga), nustatė konkrečius pedagoginių darbuotojų tarnybinio atlyginimo koeficientus (Vilniaus miesto švietimo įstaigos);

-
- atlikusios viešųjų pirkimų procedūras, pasirašė naujas mokinių maitinimo paslaugų įsigijimo sutartis (Alytaus miesto 2 švietimo įstaigos), sudarė sutartis su darželį lankančių vaikų tėvais (Vilniaus miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigos);
  - apskaitoje užregistravo pagal panaudą vadamą turtą (Alytaus miesto biudžetinė ir viešoji įstaigos), išregistravo iš patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitos (Mažeikių rajono 4 biudžetinės švietimo įstaigos); užregistravo apskaitoje pagal finansavimo šaltinius rekonstravimo darbus (Kauno miesto viešoji švietimo įstaiga).